

een Buidelmee. De Kinseldam was goed voor broedverdachte Dwergstern, Zwartkopmeeuw, Strandplevier en Rouwkwikstaart. Het mannetje Slechtvalk van het succesvolle Hemweg-broedpaar was goed zichtbaar op de hoge pijpen. Ook de Appelvinken waren aanwezig op begraafplaats Westgaarde en broeden daar waarschijnlijk. Bij Botshol lijken de Zwarte Sterns dit jaar weer eens tot broeden te komen. Er waren op 13 mei zes bezette vlotjes.

Naast veronderstelde broedvogels werden enkele schaarsere trekkers opgemerkt. Vooral IJdoorn was goed voor steltlopers met meer dan tien Temmincks Strandlopers, enkele Bosruiters en Bonte Strandlopers, Kleine Strandloper en Rosse Grutto. Bij een tijdelijk plasje bij Schiphol zaten drie Zwarte Ruiters. Het Landje van Geijsel was goed voor twee Kanoeten en bij de Kinseldam zaten minstens drie Dwergmeeuwen. Een relatief nieuw fenomeen zijn de foerageervluchten van pendelende zilverreigers tussen de Oostvaardersplassen en Waterland/Marken. Een Grote Zilverreiger werd tijdens de Big Day gezien op Marken. Een ander recent of niet eerder opgemerkt fenomeen zijn de overzomerende Pontische en Geelpootmeeuwen op de Kinseldam. Alleen team 3 wist beide soorten daar met behulp van telescopen te ontmaskeren.

Al met al was de Big Day 2006 een onvergetelijke gebeurtenis. Alle teams wisten hun soortentotaal van vorig jaar ruimschoots te verbeteren en er werden veel nieuwe soorten gezien die op vorige Big Days nog ontbraken. Het was gewoon fijn vogelen in enkele schitterende natuurgebiedjes met enthousiaste teams en onder goede omstandigheden (al waren de oorverdovende herrie van Schiphol en tijdrovende omleidingen soms ondragelijk). Een woord van dank is hierbij op zijn plaats aan Merijn van Leeuwen en Bart de Knecht die deze dag voortreffelijk hebben georganiseerd en die ook de gegevens aanleverden voor dit verslag. De volgende dag, op zondag 14 mei, overhandigde Bart een moederdagtaart aan het winnende team in café East of Eden. Onder het genot van taart en drank werden de avonturen van de vorige dag nog eens uitvoerig uitgewisseld.

## Soorten waargenomen in de regio tijdens de voorbereiding

|                   |                   |                     |                 |                    |
|-------------------|-------------------|---------------------|-----------------|--------------------|
| Pijlstaart        | Blauwe Kiekendief | Steenloper          | Zomertortel     | Kleine Klapekster  |
| Topper            | Grauwe Kiekendief | Poelruiter          | Paapje          | Engelse Kwikstaart |
| Nonnetje          | Zwarte Wouw       | Drieteenstrandloper | Beflijster      | Noordse Kwikstaart |
| Middelste Zaagbek | Zilverplevier     | Regenwulp           | Vuurgoudhaantje | Kleine Barmstij    |
| Wespandief        | Goudplevier       | Reuzenster          | Zwarte Mees     | Grote Barmstij     |

## Literatuur voor Big Days in de Amsterdamse regio

Altenburg R. 2005. Big Day 7 mei 2005. De Gierzwaluw jg. 43 (2): 20-21.

Amsterdamse vogellijst (digitaal beschikbaar bij secretariaat VWGA).

Berg M. van den, & W. van der Schot 1982. Een "Big Day", iets voor u? De Gierzwaluw jg. 20 (1): 18-21.

DBA spelregels voor Big Days door Wim van der Schot en Ruud Vlek (papierversie beschikbaar bij Wim van der Schot).

Kaart werkgebied VWG Amsterdam (digitaal beschikbaar bij secretariaat VWGA).

Vlek R. 1998. Verslag van de eerste Big Day in de regio Groot-Amsterdam, op 3 mei 1998. De Gierzwaluw jg. 36 (2): 13-20.

# Voorjaarsfenologie 2005

Ellen de Bruin

De gegevens over de voorjaarsfenologie ontving ik van Jan van Blanken, die helaas gestopt is met het vervaardigen van dit overzicht. Hij was het die de bandbreedte en de 'gvd' (gemiddelde vroegste datum) introduceerde, berekeningen waar ik door tijdsdruk niet aan toe ben gekomen. Hopelijk wil iemand uit ons brede ledenbestand deze rubriek in de toekomst voortzetten.

Jan ontving dertien fenologielijsten, vier minder dan vorig jaar. De gegevens zijn aangevuld vanuit het Amsterdams VogelNet, de waarnemingenrubriek in *De Gierzwaluw* en de website van waarneming.nl.

Tabel eerste en tweede data 2005

|    | soort                | 1* datum | 2* datum | locatie 1* datum                  | aantal          | waarnemer                   |
|----|----------------------|----------|----------|-----------------------------------|-----------------|-----------------------------|
| 1  | Zomertaling          | 21/3     | 25/3     | Geijsel / Hoge Dijk / Schinkelbos | 2 p. / 2 m. / 1 | EdB,WS,DdV,JvdB / JvdB / DK |
| 2  | Purperreiger         | 24/4     | 04/5     | Nigtevecht                        | 1               | EdB                         |
| 3  | Lepelaar             | 13/3     | 19/3     | IJdoorn                           | 5               | WvdW                        |
| 4  | Boomwaa              | 11/4     | 23/4     | Tuindorp Oostzaan                 | 1               | PV                          |
| 5  | Kluut                | 13/3     | 19/3     | Kinseldam                         | 3               | NZ,WvdW                     |
| 6  | Kleine Plevier       | 20/3     | 21/3     | Osdorper Binnenvlinder            | 3               | JvB, TvD, VWGA-excursie     |
| 7  | Bontbekplevier       | 20/2     | 12/3     | Kinseldam                         | 1               | VWGA-excursie               |
| 8  | Kemphaan             | 16/1     | 13/3     | Broekermeer / Waterland           | 5 / enkele      | FV / WvdW                   |
| 9  | Grutto               | 15/1     | 05/2     | Osdorper Binnenvlinder / Geijsel  | 1 / 1           | TvD                         |
| 10 | Groenpootruiter      | 03/4     | 04/4     | Landje van Geijsel                | 1               | WS                          |
| 11 | Vsdiel               | 30/3     | 10/4     | Landje van Geijsel / Kinseldam    | 1 / 3           | FV / PM,RvD,GvD             |
| 12 | Zwarte Stern         | 24/4     | 05/5     | Maiken                            | 2               | FV                          |
| 13 | Zomertortel          | 27/4     | 03/5     | Vijfhoek                          |                 | WvdW                        |
| 14 | Koekoek              | 17/4     | 20/4     | Kleine Poel Amsterdam             |                 | EdV                         |
| 15 | Gierzwaluw           | 15/4     | 21/4     | Amsterdam-Centrum                 |                 | WvdW                        |
| 16 | Overzwaluw           | 23/3     | 25/3     | Kinsel                            |                 | FV                          |
| 17 | Boerenzwaluw         | 23/3     | 24/3     | Kinsel                            |                 | FV                          |
| 18 | Huiszwaluw           | 19/4     | 22/4     | Lutkemeerpolder                   |                 | JvB                         |
| 19 | Gele Kwikstaart      | 26/3     | 29/3     | Lutkemeer                         |                 | JvB                         |
| 20 | Nachtegaal           | 11/4     | 12/4     | Diemerpark                        | 2               | HB                          |
| 21 | Blauwborst           | 19/3     | 20/3     | De Hoge Dijk / Diemerzeedijk      |                 | WS / RA,RvD,PM,MV           |
| 22 | Zwarte Roodstaart    | 20/3     | 22/3     | Boetonsstraat                     | 1               | DT                          |
| 23 | Gekraagde Roodstaart | 28/3     | 28/4     | Nieuwe Brettenpad                 |                 | WP                          |
| 24 | Paapje               | 26/4     | 27/4     | Schinkelbos                       |                 | WvdS                        |
| 25 | Tapuit               | 21/3     | 26/3     | Lutkemeerpolder                   |                 | PT                          |
| 26 | Sprinkhaanzanger     | 04/4     | 11/4     | Brettenzone                       |                 | PT                          |
| 27 | Snor                 | 12/4     | 16/4     | Brettenzone / IJdoorn             |                 | PT / MV                     |
| 28 | Spotvogel            | 04/5     | 05/5     | Dikeinde, Waterland               |                 | RA,RvD                      |
| 29 | Bosnietzanger        | 19/4     | 22/4     | IJdoorn / Oudekerkerplas          |                 | WS / HB                     |
| 30 | Kleine Karkiet       | 12/4     | 21/4     | Diemerzeedijk / IJdoorn           |                 | MvL / MV                    |
| 31 | Rietzanger           | 23/3     | 24/3     | Diemerzeedijk                     |                 | JLK                         |
| 32 | Grote Karkiet        | 21/5     | 23/5     | omg. station Duivendrecht         |                 | RS,GvD                      |
| 33 | Braamsluiper         | 15/4     | 16/4     | Nieuwendammerdijk                 |                 | NZ                          |
| 34 | Grasmus              | 16/4     | 17/4     | De Bretten / Gemaal Halmweg       |                 | TvD / PT                    |
| 35 | Tuinfluter           | 08/4     | 12/4     | Park De Kuil, Osdorp              | 1 gezien        | PT                          |
| 36 | Zwartkop             | 16/3     | 26/3     | T. v. Aquinostraat                | 1 zang kort     | EG                          |
| 37 | Tijftaf              | 24/2     | 17/3     | Baron Schimmelp. vd. Ouyeweg      | 1 zang          | PT                          |
| 38 | Fits                 | 22/3     | 23/3     | Akerszwaide, Diemerpark           |                 | EdB                         |
| 39 | Grauwe Vliegenvanger | 07/5     | 13/5     | Botshol & Rondehoop               |                 | BDT-1,BDT-3                 |
| 40 | Buidelmee            | 07/5     | 13/5     | Bretten omg. VTC Groot Braak      |                 | BDT-2                       |

## Resultaten

Evenals in de twee voorgaande jaren werd van twee soorten de tot dan vroegst bekende datum verbeterd. Oeverzwaluw arriveerde één dag eerder dan het laatst gevestigde record van 24-03-1995.

Het vorig jaar verbroken record van Grutto (1 februari) werd in 2005 alweer geslecht: 15 januari, een extreem vroege waarneming voor de regio. De tweede waarneming in 2005 was op 5 februari (2004: 14 februari). De derde waarneming was pas op 9 maart.

De datum van de eerste Sprinkhaanzanger evenaart de vroegst bekende datum van 04-04-1990.

Behalve deze drie soorten waren, op basis van de bandbreedte berekend t/m 2003, ook Gekraagde Roodstaart, Tapuit, Bosrietzanger, Kleine Karekiet, Rietzanger, Tuinfluit en Zwartkop relatief vroeg aanwezig in de regio.

Er waren geen soorten die later arriveerden dan normaal.

In de tabel staat per soort de eerste waarnemingsdatum, locatie, aantal en waarnemer vermeld. Ook is de tweede waarnemingsdatum opgenomen.

In de tabel zijn van zangvogels alleen zangwaarnemingen opgenomen. In een tuin in de Laplacestraat verbleef een Zwartkop, waargenomen op 10, 12 en 17 januari en op 27 februari (GvD). Een Tjiftjaf op 19 januari aan de Diemerzeedijk betrof ook een winterse waarneming (FvG). Op 5 maart riep een exemplaar bij Uitdammerdie (NZ). Er waren, in tegenstelling tot voorgaande jaren, geen winterwaarnemingen van Zwarte Roodstaart.

Kemphaan was de gehele winter aanwezig in Waterland-Oost (volgens opgave WvdW).

Op 1 april werd een mannetje Gekraagde Roodstaart aan het Brettenpad waargenomen (KdJ). Omdat dit mogelijk hetzelfde exemplaar betreft als die van 28 maart aan het Nieuwe Brettenpad, is dit als één geval beschouwd en derhalve niet in de tabel opgenomen.

Van Fluit, Bonte Vliegenvanger en Wielewaal kwamen geen waarnemingen binnen.

### Gebruikte afkortingen

|       |                            |      |                     |      |                     |
|-------|----------------------------|------|---------------------|------|---------------------|
| BDT-1 | Big Day team 1 (WvdS e.a.) | HB   | Henk Bakkenes       | PV   | Piet Vlietstra      |
| BDT-2 | Big Day team 2 (RA e.a.)   | HM   | Herbert Minter      | RA   | Ruud Altenburg      |
| BDT-3 | Big Day team 3 (JLK e.a.)  | JLK  | Jip Louwe Kooijmans | RS   | Rob Sjouken         |
| DdV   | Dennis de Vré              | JvB  | Jan van Blanken     | RV   | Ruud Vlek           |
| DK    | Dirk Kars                  | JvdB | Joop van den Brink  | RvD  | Ronald van Dijk     |
| DT    | David Tempelman            | KdJ  | Klaas de Jong       | TvD  | Teun van Dijk       |
| EdB   | Ellen de Bruin             | MV   | Martijn Voorvelt    | WP   | William Price       |
| EdV   | Erik de Vries              | MvL  | Merijn van Leeuwen  | WS   | Will Schep          |
| EG    | Eldert Groenewoud          | NZ   | Nirk Zijlmans       | WvdS | Wim van der Schot   |
| FV    | Frank Visbeen              | PhP  | Philip Plenckers    | WvdW | Willem van der Waal |
| FvG   | Frank van Groen            | PM   | Paul Marcus         |      |                     |
| GvD   | Guus van Duin              | PT   | Paul Tak            |      |                     |

## Dankwoord

De volgende leden vulden de fenologielijst 2005 in, waarvoor dank:

C. Arink, Jan van Blanken, Ellen de Bruin, Teun van Dijk, Frank van Groen, Auke Jansen, Kees Jonker, Will Schep, Paul Tak, Piet Vlietstra, Erik de Vries, Willem van der Waal en Nirk Zijlmans.

De waarnemingen van de Big Day teams hebben betrekking op de Big Day van 7 mei 2005.

## Literatuur

J. van Blanken. Overzicht 1e en 2e vroegste waarneming zomervogels. De Gierzwaluw jg. 40 (4), 2003.

J. van Blanken. Voorjaarsfenologie 2003. De Gierzwaluw jg. 41 (4), 2004.

J. van Blanken. Voorjaarsfenologie 2004. De Gierzwaluw jg. 43 (1), 2005.

# Waarnemingen januari t/m maart 2006

Paul J. Marcus

Beste mensen,

It is de laatste waarnemingenrubriek die ik heb samengesteld. Ik heb dit een aantal jaren met veel plezier gedaan. Ik dank iedereen die direct of indirect bijdroeg tot de totstandkoming van de rubriek: dat zijn de directe inzenders van de waarnemingen, de mensen die op AVN hun waarnemingen doorgaven en de fotografen. Met name wil ik Ellen de Bruin voor haar rol als redacteur en Robert Heemskerk als vormgever heel hartelijk danken voor de wijze waarop ze de rubriek tot een leesbaar geheel hebben gemaakt. Ik wens Dennis de Vré veel plezier met het samenstellen van de komende waarnemingenrubrieken. Tot ziens in het veld.

Paul

Waarnemingen in de periode april t/m juni 2006 kunt u – bij voorkeur via het nieuwe spreadsheet – uiterlijk 10 juli sturen naar Dennis de Vré, Mezquitalaan 61, 1064 NS Amsterdam, dennisdevre@hccnet.nl.

**Zwarte Zwaan** 7-1 Ransdorp 4 ex. (PT); 19-3 Waterland 2 ex. (FV). 22-1 t/m 14-2 Rondehoep max. 10 ex. (EdB, PT).

**Knobbelzwaan** 20-2 Polder Katwoude 38 ex. (FV, WvdW). 20-2 Waterland-Oost 469 ex., 19-3 388 ex. (FV, WvdW).

**Kleine Zwaan** 1-1 t/m 15-2 Bloemendalerpolder max. 232 ex. (EdB, WvdW). 2-1 t/m 5-4 Inlaagpolder en aangrenzende Houtrakkerbeemden max. 6 ex. ad. t.p. (PM, FvG, RvD, JvB, RR, WS, PT). 3-1 t/m 14-2 Bovenkerkerpolder max. 141 ex. (WvdW, PT, FvdL). 15-1 Ballastbos 2 ex. ZO (NZ). 22-1 Rondehoep 1 ex. (EdB). 28-1 Termietergouw 1 ex. (NZ). 20-2, 19-3 Waterland-Oost max. 98 ex. (WvdW, FV). 26-2 Landje van Geijssel 10 ex. (DTa).

**Wilde Zwaan** 3-1 Bovenkerkerpolder 1 ex. (WvdW). 13-1 Aetsveldsche Polder 5 ex. ad. t.p., 4-2 3 ex. ad. W (EdB). 21-1 Inlaagpolder/Dijkland 2 ex. ad. heen en weer pendelend (PM). 8-2 De Kluut 2 ex. ad. Et 3 juv. t.p. (RR). 10-2 t/m 5-4 Houtrakkerbeemden-west 2 ex. ad. Et 3 juv. t.p., op 11-2 bovendien nog 2 ex. ad. en op 18-2 t/m 24-2 5 ex. ad. Et 3 juv. (PM, JvB, RvD, RR, FvG, PT). 11-2 Gein-Zuid gehoord (EdB). 14-2 Hornen Kuijerpolder gehoord (EdB). 18-2 Polder Groot-Mijdrecht 1 ex. (FvG). 25-3 2e Constantijn Huygensstraat 13 ex. over (RR).

**Kolgans** 7-1 Waterland-Oost 6000 ex. (PT), 20-2 7509 ex., 19-3 11697 ex. (FV, WvdW), 20-2 Polder Katwoude 1975 ex. (FV, WvdW). 13-1 Aetsveldsche Polder >1000 ex. t.p., 26-3 11 ex. N (EdB). 22-1 Spaarnwouderplas 100 ex. (PM), 18-2 Inlaagpolder 2100 ex. N (PT). 14-2 t/m 19-2 Rondehoep max. 17000 ex. (PT, FvG, MK). 14-2 Polder Groot-Mijdrecht 2000 ex. (PT).

**rietgans sp.** 2-1 Lutkemeer 23 ex. NO (PT). 7-1 Uitdam 70 ex. NW (PT). 20-2 Waterland-Oost 3 ex., 19-3